

Z0040 Geografie Evropy

Vybrané geografické charakteristiky a regionalizace Evropy

Antonín Věžník

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Antické pojetí světa a Evropy

- pouze 3 světadíly: Evropa, Asie a Afrika (Libye)
- Evropu od Asie dělí Egejské moře, úžiny Dardanely a Bospor a Černé moře (Pontus)
- Asii od Afriky Černé moře a Suezský záliv
- Evropu od Afriky Středoziemní moře, příp. Gibraltar
- Evropa – základ ve fénickém slově **ereb** = země západu slunce

- skutečná Evropa je ale součástí Eurasie, význam Středozeří je mnohem nižší nyní než v antice

Eurasie, Evropa jako poloostrov?

- hranice Evropy a Asie jsou nezřetelné (mimo Středomoří)
- dohoda?: východní úpatí Uralu – (nejasné dohody mezi Černým a Kaspickým mořem) – sníženina při jezeru Manyč a podél dolního toku Kumy, nebo po „hřebenu“, resp. nejvyšších vrcholcích Velkého Kavkazu (Elbrus)? – atd.
- konvence: Rusko (obyvatelstvo, území), Kazachstán, Turecko, Ceuta a Melilla, Kypr, Malta, Island, Kanárské ostrovy, Madeira, ale v dnešní době i Izrael, Kavkaz?
- různá rozloha Evropy v pramenech – demografické charakteristiky
- cca 10 mil. km², 2001 – 704,1 mil. obyv.
- Evropa - nyní málo pouští (ústí Volhy), polopouští i ledovců, ekumena, hustota klesá od Z k V a od pobřeží do vnitrozemí

Evropa

- velká členitost pobřeží, v makro- i mikroměřítku
- zálivy – velké Biskajský a Botnický záliv – s fjordy, široká říční estuária
- ostrovy a poloostrovy
- Velká Británie, Island, Irsko, Nová Země (2), Svalbard, Sicílie, Sardinie, Korsika, Kréta (Kypr se počítá do Asie)
- Skandinávský poloostrov, či širší Fennoskandie, Pyrenejský (Iberský), Balkán, Apeninský a Kola
- členité pobřeží Norska, Finska, Skotska, Irska, Řecka, Chorvatska, Bretaně, laguny – Černé moře, Languedoc
- mořeplavba, strategické polohy měst, obchod, stezky

Evropa

- odlišné stepní prostory východní Evropy – stěhování národů
- i díky nadmořské výšce (průměr Evropy je cca 340 m n.m.), východ nejnižší, střední nadmořské výšky má sever, západ a střed Evropy, nejvyšší pohoří jih Evropy
- různorodost jazyků (včetně jazykových rodin) i náboženských směrů s převahou křesťanské tradice
- a) germánské, románské, slovanské, keltské, baltské...b) ugrofinské...altajské...c) baskičtina?
- z písem převažuje latinka (i speciální znaky), i když Východní Evropa užívá azbuku, nelze opomenout i jiná písma (Řecko)

Indoevropské jazyky

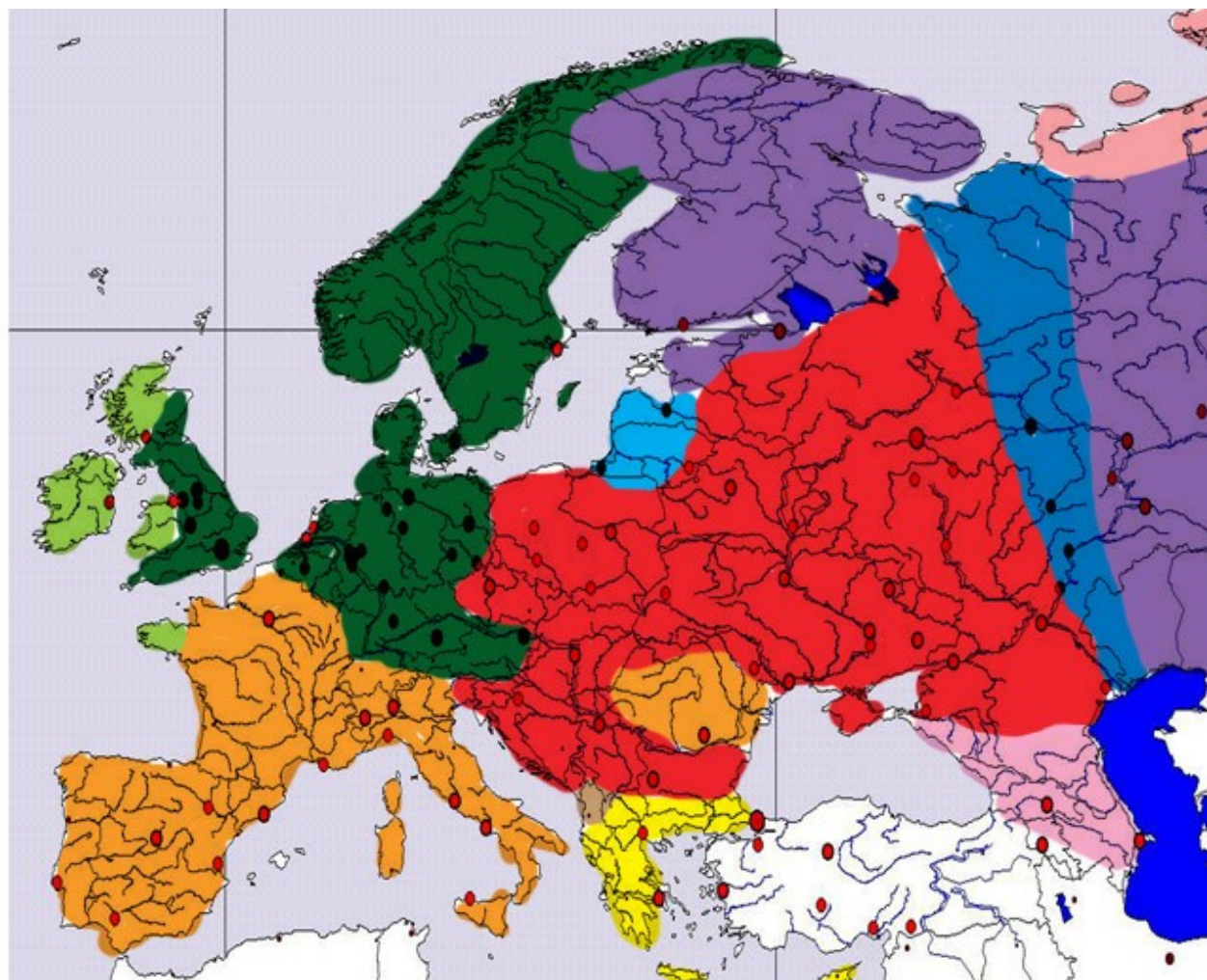
- slovanské
- baltské
- germánské
- románské
- keltské
- řecké
- albánské

Uralské jazyky

- permské
- ugrofinské
- samojedské

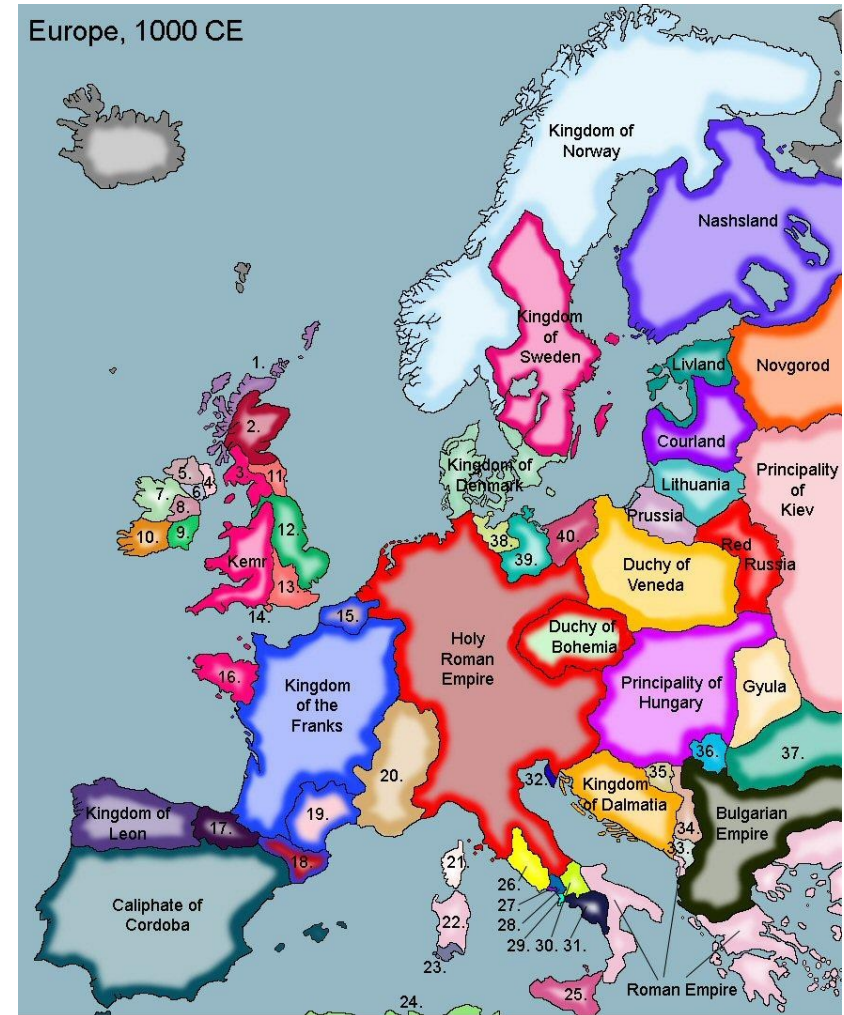
Kavkazské jazyky

Altajské jazyky

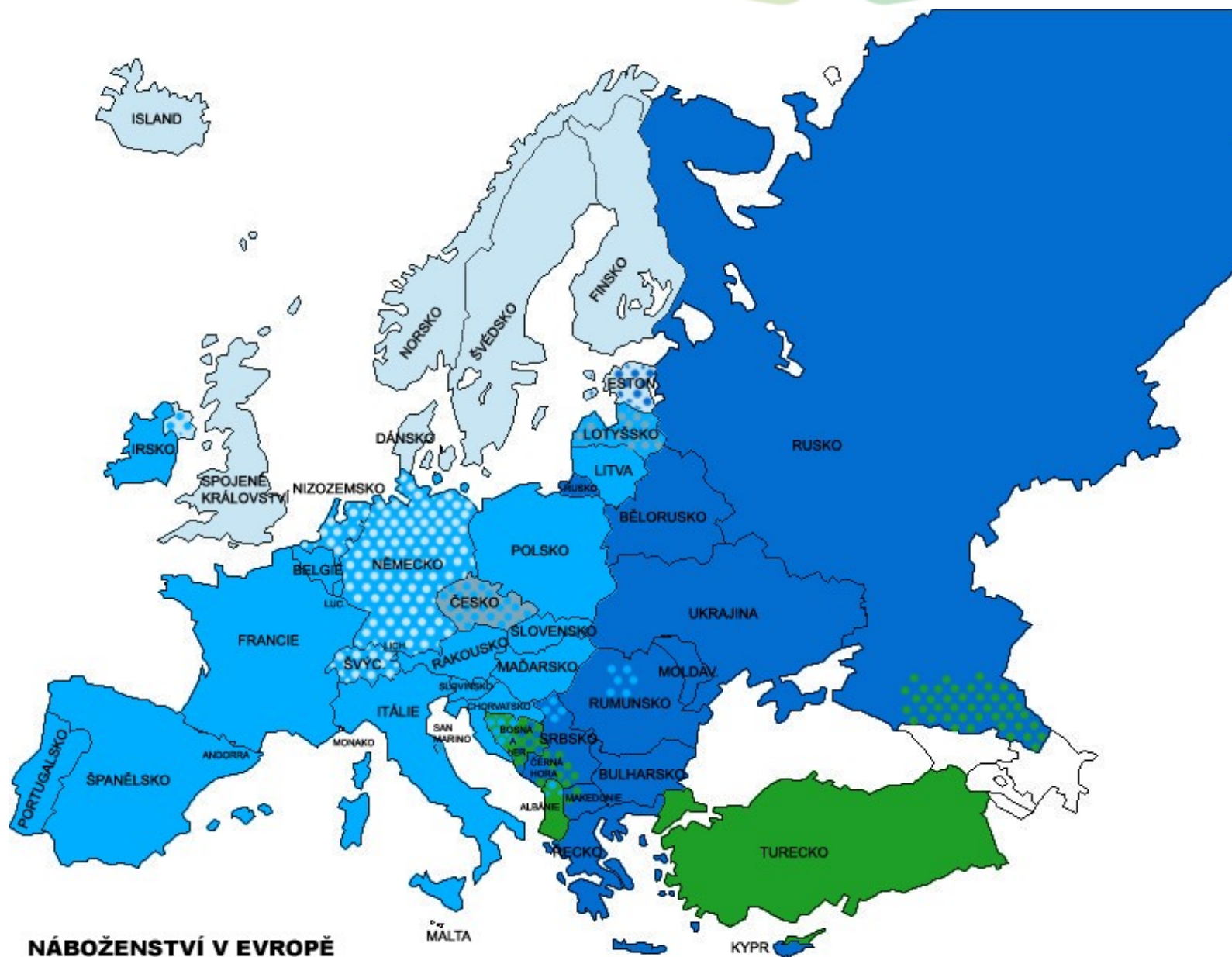

Evropa

- víra: rozpad křesťanství na východní (převážně pravoslavní) a západní (převážně nyní římskokatolické), západní prošlo částečně v západní a severní Evropě reformací (protestantské církve), Spojené království – anglikánství (římskokatolické i reformace), jih - islám, diaspory judaizmu, demografické chování společností je různé
- růst významu novopohanství, tradiční čínská náboženství, buddhismus
- islám vliv na Španělsko, jižní Rusko a Balkán, nyní Německo, Švédsko, Francie, Velká Británie
- málokdo opanoval většinu Evropy, těmito „říšemi“ byly Římská říše, Francká říše, Habsburské monarchie, napoleonská Francie, hitlerovské Německo a stalinovský Sovětský svaz, dezintegrace? – národní obrození, národ!
- Evropa se velmi významně podílela na kolonizaci světa (Španělsko, Portugalsko, GB, Francie, Nizozemsko, Rusko)

1. Earldom of Orkney
2. Kingdom of Alba
3. North Kemr
4. Ulaidh
5. Ailech
6. Oriel
7. Connaught
8. Meath
9. Leinster
10. Munster
11. Bernicia
12. Danemark
13. England
14. Isle of Wight
15. Comté of Flanders
16. Armorica (Kemr)
17. Kingdom of Pamplona
18. March of Spain
19. Comté de Toulouse
20. Kingdom of Burgundy
21. Corsica (?)
22. Lugdura Arborea & Galura (R.E.)
23. Caralis
24. Zirid Kingdom
25. Emirate of Sicily
26. Papal States
27. Duchy of Gasta
28. Duchy of Naples
29. Duchy of Benevento
30. Duchy of Amalfe
31. Salerno
32. Venice
33. Dioclea
34. Rashka
35. Bosnia
36. Principality of Ajtony
37. Moldavie
38. Abodrites
39. Union of the Veleli
40. Pomeranians

NÁBOŽENSTVÍ V EVROPE
 DLE MAJORITNÍCH NÁBOŽENSKÝCH SKUPIN

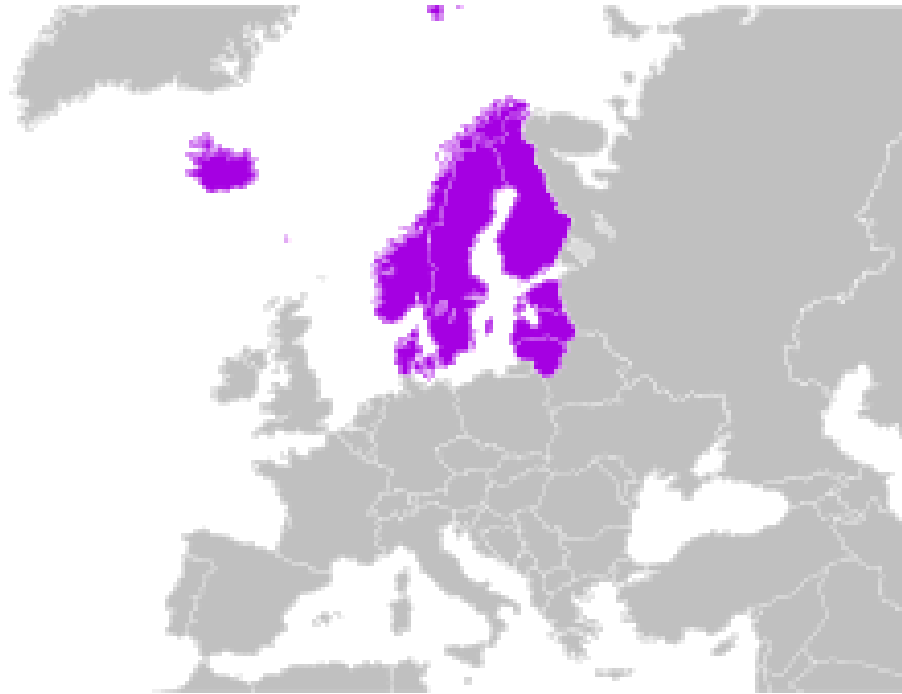
- katolíci
- evangeličtí
- pravoslavní
- muslimové
- ateisté

Evropa

- novodobé demokratické tradice (antika, sever. sněmy)
- britský a francouzský parlamentarizmus, právo(a) (2)
- protifašistický odboj a středo-východoevropský disent
- evropská integrace – J. Monet a R. Schuman
- události (nejen, ale i) po druhé světové válce významně ovlivňují současný stav a vývoj Evropy, nutno znát širší historii (v souvislostech), pro Evropu význam od antiky
- Marshallův plán, založení NATO, založení RVHP, založení Varšavské smlouvy, založení EHS, založení EFTA, sloučení evropských institucí a tvorba EU, sjednocení Německa, jugoslávské konflikty, rozpad SSSR, rozšíření NATO a EU o státy středovýchodní Evropy

Regionalizace Evropy

- komplexní posouzení faktorů: přírodních, kulturních, historických, ekonomických a zachování geografické kontinuity polohy a sledování vazeb, mezinárodních vztahů
- autoři citované publikace nesouhlasí s teoriemi eugeniky!
- 1) Severní Evropa
- 2) Západní Evropa (- kontinentální, - ostrovní)
- 3) Jižní Evropa (- západní a středí Středomoří, - Balkán a východní Středomoří)
- 4) Střední Evropa (- německy mluvící Střední Evropa,- středovýchodní Evropa,- Pobaltí)
- 5) Východní Evropa

SEVERNÍ EVROPA

Geografie Evropy

Nástin souvislostí

Vymezení

- nejen skandinávské, ale severské státy
- Island, Norsko, Švédsko, Finsko, Dánsko s Faerskými ostrovy
- poloha, zjednodušeně společná historie, luteránství s nastupujícím významným vlivem islámu, vysoká hospodářská úroveň, nízká hustota osídlení (mimo Dánsko), jazyková příbuznost (mimo Finsko)
- EU: Dánsko, Švédsko a Finsko
- NATO: Dánsko (kontrola Baltu), Norsko (kontrola Barentsova moře) a Island (strategická poloha)

Tradice – Severní Evropa

- šíření vlivu Vikingů, lidí ze zálivů (Normanů – lidí ze severu)
- vliv na Novgorod a na západní Středomoří, Sicilské království
- dominující státy: nejdříve Dánsko, pak Švédsko
- silná obecní úroveň (u nás územně mikroregionální)
- vliv na kulturu, školství – vzdělání, sociální otázky, zdravotnictví i daňový systém, participace, demokracie
- obchod a průmysl na stejné úrovni jako v Západní Evropě
- Švédsko – rozvoj nadnárodních společností
- tradičně silná mořeplavba a rybolov
- Švédsko a Finsko mají dostatek rud, Norsko + Švédsko + Island elektrické energie z vodních elekt. – prudké řeky, Norsko – ropa a plyn

Tradice – Severní Evropa

- kulturní, sociální i ekonomická solidarita, která nemá obdoby na celém světě
- v 50. letech integrace, volný pohyb osob, dříve než začala fungovat samotná EU, vzniká Severská rada
- patří k významným státům, které podporují třetí svět, organizují humanitární pomoc
- snaha o zajištění „rovných příležitostí“ pro muže i ženy, garance menšinových práva a silné povědomí o ochraně životního prostředí
- společnost je otevřená a rychle reaguje na inovace

ZÁPADNÍ EVROPA

Geografie Evropy

Nástin souvislostí

Vymezení

- ostrovní státy – Spojené království a Irsko
- kontinent – Francie, Monako, Belgie, Nizozemsko a Lucembursko
- koncentrovaný politický, hospodářský, populační, komunikační prostor Evropy
- významné přístavy – Rotterdam
- staré průmyslové oblasti Evropy, spíše úspěšně restrukturalizované na terciérní aktivity, jedno ze tří světových pólů rozvoje, značná produktivita inovací!, vědy a výzkumu
- dostatek rud, velmi husté (i celosvětové) komunikační sítě, význam letecké dopravy, Severní moře – ropa a zemní plyn
- význam obchodu a zpracování komodit s bývalými koloniemi
- britsko-francouzské vztahy, britský a francouzský parlamentarismus

ostrovní Západní Evropa

- útočiště starých etnik, stěhování národů, **poslední výspa**
- předkeltští Piktové, Brit(on)ové, vliv Říma nepřinesl novou etnickou vlnu, pouze část ostrova Velká Británie patřila pod správu impéria, 5. stol. tlak Anglů a Sasů, dále normanská vlna ze severu, později tlak pofrancouzštěných Normanů z Normandie (bitva u Hastingsu v roce 1066)
- regionální soustava dle malých anglosaských království
- nyní ve Spojeném království označováno jako hrabství
- Spojené království se většinou úspěšně integrovalo, mimo Irsko, které se osamostatnilo na počátku 20. století (víra)
- dlouhodobé konflikty s Francií (Stoletá válka), nakonec vyústily porážkou a rozvratem ostrovního království Anglie

ostrovní Západní Evropa

- emancipace v důsledku schizmatu římskokatolické církve a nové anglikánské církve, Jindřich VIII. a jeho rozvod
- Anglie se formuje jako námořní velmoc, konflikty se tehdejším koloniálním Španělskem, vítězství Anglie
- počátek 17. stol. personální unie Anglie a Skotska
- 1707 vznikla Velká Británie, na úkor ESP získává Gibraltar, v r. 1800 na úkor Francie Maltu, evropská rovnováha
- 1756 – 1763 Sedmiletá válka s Francií, úspěšná, boje o koloniální panství v Severní Americe, brzy vznik USA
- od 19. stol. se užívá názvu Británie – připojeno Irsko
- celosvětové impérium – nejvýznamnější Britská Indie, distancování se od evropských politik, pouze rovnováha

ostrovní Západní Evropa, GB - IR

- britsko-irské konflikty, GB – tradičně jihovýchod liberální, inovativní, severozápad konzervativní, britské právo
- Irsko navíc bylo velmi venkovské a hlavně římskokatolické
- Spojené království nerespektovalo autonomii Irů, snaha o asimilaci, římskokatolická církev označena za protistátní, proto byl (je) odpor Irů vůči Spojenému království značný
- rivalita se silným nábojem sociálním, politickým na národnostních a religiozních kořenech
- díky poslednímu vlivu jako koloniální velmoci se angličtina profiluje jako celosvětový diplomatický jazyk, hegemonie?
- častě deportace Irů (nežádoucích osob) do kolonií – S. Amerika, Austrálie, Nový Zéland, jižní Afrika

kontinentální Západní Evropa

- význam Francké říše, romanizovaná germánská a keltská etnika (úsměvně řečeno zakládající státy EU, velké Německo)
- Francie, Belgie, Nizozemsko, Lucembursko, Rakousko, Švýcarsko, Německo, severní pol. Itálie – Padánie
- Rozpad Francké říše vedl v vytvoření západní části – dnes Francie, východní části Svaté říše římské (německy mluvící střední Evropa + Země koruny české a Slezsko) a střední části – Lotharingie (dnes státy Beneluxu)
- s Franckou říší dlouhodobě spolupracovalo Švýcarsko (viz dále) i severní Itálie (viz dále), ale vazby uvolnili
- Francie – centralizovaný stát se silnou autoritou (absolutismus), Benelux – preference obchodu a spolupráce měst, staletý boj s mořem

Francie – zjednodušená historie

- Paříž se stala hlavním městem díky tomu, že odolala nájezdu Normanů, volba rodu Kapetovců
- Spojené království před Stoletou válkou získává značné území v jihozápadní části Francie a narušuje stabilitu Francie jako takové, rod Plantagenetů a sňatek s dědičkou anglického trůnu
- Francie se snažila ovládnout města ve Flandrech, ale ta žádala pomoc od Anglie, která byla tehdy úspěšná
- Anglie získala navíc severní části Francie, díky tažení Johanky z Arku si Francie zachovala nezávislost na Anglii
- po Stoleté válce se formuje stálá armáda a i výběr daní

Francie – zjednodušená historie

- Bartolomějská noc
- absolutismus a velká francouzská revoluce, pozitivní právo
- vyhlášení republiky, excesy soudnictví, vznik departementů, posílení vazby mezi občanem a státem, tvorba národní identity na základě občanství ke státu, ne jak později národní identita v německém pojetí dle národnosti
- napoleonská Francie, návrat císařství, návrat k republice
- Vídeňský kongres 1815
- Francie získává kolonie v Indočíně, Africe
- prohrála ale s Pruskem, konflikty Francie – Německo a de facto i 1., 2. světová válka, nyní symbol usmíření a integrace
- dnes je spojenectví Francie a Německa motorem integrace EU

Benelux – zjednodušená historie

- v dnešním Beneluxu a části Francie (Burgundsko) vládli ambiciózní panovníci, daňové vazby na Francii a častá spojenectví s Anglií
- Francie Burgundsko s pomocí Švýcarů porazili i dokončili tak integraci Francie a minimalizovali vliv Anglie na kontinentů, posílili Habsburkové (Německo, ESP a Benelux)
- Nizozemsko vzniká z povstání proti Habsburkům a „pošpanělštování“ tohoto území, vliv Habsburků byl zachován v Belgii (především jazyková federace), Nizozemsko přijalo kalvínství
- Nizozemsko po osamostatnění získává hospodářský rozmach díky obchodu, otevřenosti, mořeplavbě i zisku kolonií, které ale postupně získávalo Spojené království

JIŽNÍ EVROPA

Geografie Evropy

Nástin souvislostí

Vymezení

- západní a středí Středozeemí – hlavně Španělsko, Portugalsko a Itálie + Andorra, San Marino, Malta, Vatikán a území Gibraltaru
- východní Středomoří (Balkán a egejské Středomoří) – Slovinsko, Chorvatsko, Bosna a Hercegovina, Srbsko, Černá Hora, Makedonie, Albánie, Řecko, Bulharsko a evropská část Turecka, ve vymezení se vymykají Slovinci, kteří se nepovažují za balkánské etnikum, Kraňsko (Slovinsko) v minulosti patřilo k Habsburské monarchii, není ale německy mluvící a obtížně lze Slovinsko zařadit k státům středovýchodní Evropy
- klima, siesta, model rodiny, vinařství, mořeplavba, CR

Západní a střední Středomoří

- Itálie – dichotomie, kde Padánie má charakteristiky podobné západní Evropě a jih je „podoben ESP“ - vazby
- dědictví Římské říše, i přes vliv germánských království při stěhování národů – Vizigótové, Ostrogóti, Langobardi
- vliv islámu – ESP, Portugalsko – po pádu Vizigótské říše
- díky islámu se do Evropy dostává antika, renesance
- evropské univerzity – Bologna, Neapol, Padova (Itálie), Salamanca, Valladolid a Lérida (Španělsko),...
- Itálie – prosazení měst i politicky (Benátky a Janov)
- po vyhnání Maurů Španělsko a Portugalsko námořními velmocemi, získávání prvních kolonií – Afrika, Ameriky

Západní a střední Středomoří

- i po napoleonských válkách území Itálie nejednotné
- ztráta rakouských držav v severní Itálii v 2.pol.19.stol.
- savojská dynastie pomocí karbonářů sjednocuje Itálii
- Španělsko i Portugalsko jsou stabilními státy již po reconquistě Pyrenejského poloostrova (vedena z římskokatolických španělských států a z oblasti Porto směrem na jih)
- Španělsko: Cortéz dobyl Mexico (Aztéky), Pizzaro Inckou říši, zlato z Nového světa, hledání Eldorada
- všechny státy mají autoritářskou, až fašistickou minulost
- Itálie zakladatel EU, zbylí integrace, hospodářský růst
- Itálie – silní komunisté, mafie, levicoví teroristé, politika?

Balkán a východní Středomoří

- historicky významný koridor, most mezi Evropou a Asií
- inovace v zemědělství, používání nástrojů
- antická minulost, Byzanc, ale i vliv Osmanské říše
- mocenské vakuum, kolbiště válek (s mezinárodním vlivem)
- málo početná etnika, mozaikovitá skladba, náboženství
- nerespektování státnosti susedů, agrese
- mocenské zájmy Rakouska a Ruska, Britové a Francouzi nechtěli změnu kontroly úžin
- novodobé státy vznikaly za intervence Rakouska a Ruska, byly zde dvě balkánské války, 1) proti Turecku, 2) všichni proti všem (zjednodušeně řečeno)

Balkán a východní Středomoří

- po druhé světové válce v Řecku občanská válka za další směřování, nepřipojeno k RVHP
- zbylé státy patřily do Východního bloku
- vzniká tak Jugoslávie (J. Tito), v Rumunsku i dalších státech silně autoritativní režimy, Albánie pročínská
- rozpad Jugoslávie vyvolal novodobé války na Balkáně
- mimo Slovinsko, které je národnostně, ekonomicky, sociálně i politicky vázáno spíše na Itálii a Rakousko, nastaly problémy s národnostmi a samostatností
- etnické čistky, první byla mezi Tureckem a Řeckem
- dostatek rud i ropy, potenciál v cest. ruchu (CR)

STŘEDNÍ EVROPA

Geografie Evropy

Nástin souvislostí

Střední Evropa? Mitteleuropa?

- nejproblematictější vymezení, často negativní
- vliv Rakouska – Uherska, opožděnější naplnění národa
- či německy mluvící území a území malých etnik
- pro obtížné řazení Pobaltí k Východní Evropě je zde rovněž uvedeno, jiní německy mluvící země řadí k Západní Evropě
- výrazný gradient v ekonomických veličinách: západ jedním z nejvyspělejších území na světě – východ nikoli
- 1) Německo, Rakousko, Lichtenštejnsko a Švýcarsko
- 2) dále Česká republika (V. Německo?), Polsko (Slezsko – část Východního Německa?), Slovensko (Horní země?), Maďarsko
- 3) Litva (i přes Polsko-litevský stát), Lotyšsko a Estonsko

Německojazyčná Střední Evropa

- formace za Francké říše, Cáchy hl. město Karla Velikého
- síla korutanských, bavorských, durynských, švábských vévodů, desintegrace na malé monarchie
- Svatá říše římská – volitelé (jeden český král) volili císaře
- kupecká města – Hamburg apod. silný protihráč (Hansa)
- po 30leté válce se uvolnily vazby s neutrál. Švýcarskem
- konflikt mezi Habsburky (Rakousko i císař) vs. Prusko (Hohenzollernové), Napoleon, bitva mezi Rak. a Pruskem
- německé nacionální hnutí, prosazování jednotného jazyka
- rivalita Francie – Německo, Velké Německo za fašizmu a 2. světové války
- dělení Německa, nové Polsko, blokové schéma Evropy, EU

Středovýchodní Evropa

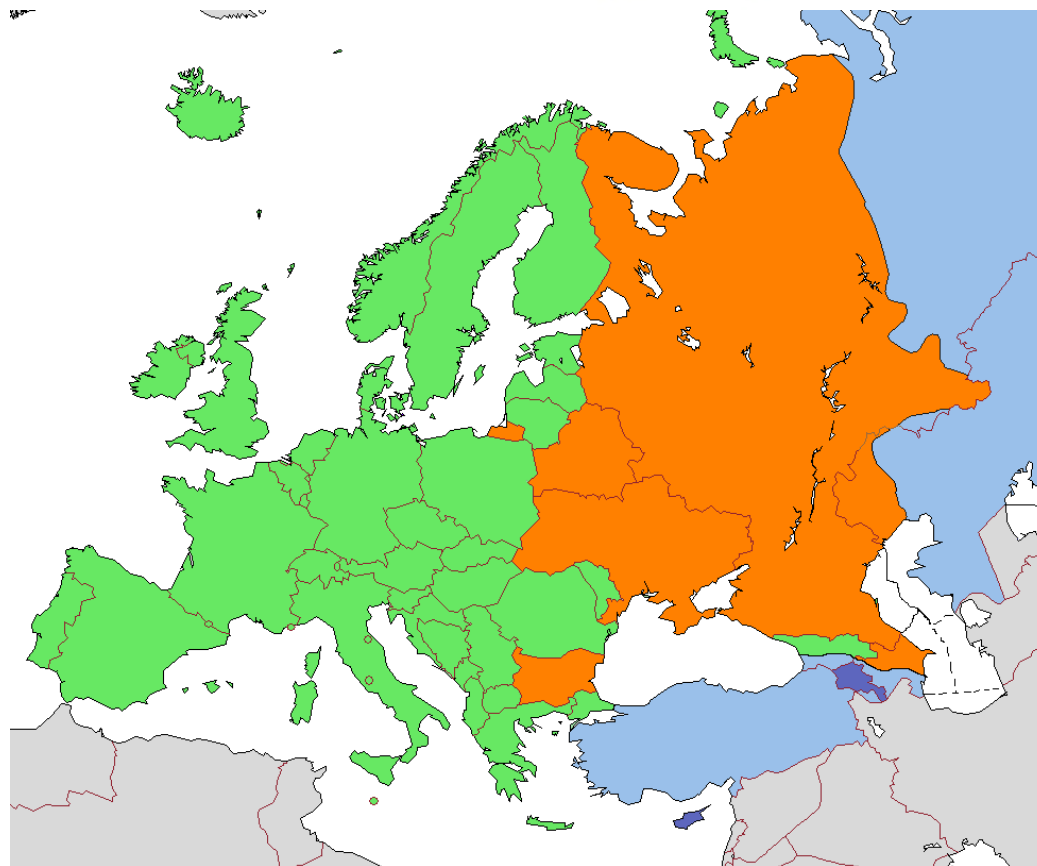
- semi-periferní poloha vůči Svaté říši římské
- dva mocnější státy – Polsko a Uhersko (více-národnostní, v tehdejších dobách snaha asimilovat jiná etnika/národy)
- mocenské boje mezi Rakouskem, Pruskem a Ruskem
- reformace, polská demokracie a volba krále, osvícenství
- po trojím dělení Polska je území v zájmu Ruska
- „konsolidované“ Uhry (Slováci měli být pomad'arštěni, národní obrození podobně jako české proti Němcům) se rozpadají kvůli účasti v 1. světové válce, dnešní Maďarsko je čtvrtinové oproti původním Uhrám (část Rumunska, Vojvodina, Slavonie, Burgenland, Slovensko), Zálitavsko

Středovýchodní Evropa, tranzit

- za druhé světové války pogromy na Židy, kteří žili (početně nejvíce zastoupeni v populaci) hlavně v Polsku, likvidace polské kultury
- po 2. světové válce odsun, vyhnání...německé menšiny
- tyto státy zařazeny do geopolitického vlivu Ruska
- Rusko – vojenské intervence ve všech těchto státech
- pnutí, nerespektování práv menšin, hranice nejsou často hranicemi národů či původní území (mimo většiny ČR)
- národní svébytnost ČR a Slovenska jsou novodobými jevy
- V4, integrace s EU i NATO, ve všech ale častý euroskepticismus, CEFTA, státy - významnější zdroje paliv

Pobaltí

- nejdéle odolávalo šíření křesťanství, novopohanství
- Řád německých rytířů, dobývání území - Prusko
- kastovnictví, vyšší třídy musely mluvit německy
- Litva přijala křesťanství, později státní unie s Polskem (v jiných hranicích než dnes!) – ovládali značnou část Ukrajiny a Běloruska (podle map i část západ. Ruska)
- po prvním dělení Polska Pobaltí (fungovalo v rámci Polsko-litevského státu) přiděleno Rusku, znovu v r. 1940
- krátká samostatnost po 1. světové válce
- malé zdroje, geopoliticky významné území: Švédsko – Rusko – Turecko – Rakousko – Německo (dále FR i GB)

VÝCHODNÍ EVROPA

Geografie Evropy

evropská část Ruska, pravoslavné státy – Ukrajina,
Bělorusko a Moldávie (zde vliv Rumunska)

Evropské Rusko

- vliv kupeckého města Novgorod jižně od Petrohradu, dynastie Rurikovců – původem Normané
- obchodní cesty mezi Finským zálivem a Kyjevem, z Kyjeva se úspěšně integrovali východní Slované (Kyjevská Rus)
- nápor Mongolů a Tatarů integraci zničil, Kyjev zničen
- nové centrum: horní tok Oky a Volhy, města Vladimir, Tver, Rjazaň a Moskva), museli ale platit Zlaté Hordě
- po slábnutí Zlaté Hordy Rusko obtížně čelilo tlaku Litvy
- po dobytí Konstantinopole Moskva vyhlášena „Třetím Římem“ – centrum pravého (pravoslavného) křesťanství
- Bělorusko dlouho bezvýznamné, Rusko bojuje s Polskem

Evropské Rusko?

- na zničení Polsko-litevského státu se významně podílí dosud utlačovaní Ukrajinci v rámci tohoto státu
- Ukrajina nezískává samostatnost, hospodářský, kulturní i politický propad Polska, Litvy i Ukrajiny využívá Rusko
- účelová spojení s Turky a Tatary (i přes islám)
- mocenský vzestup Ruska potvrzuje expanze na Sibiř
- na konci 18. stol. Rusko přichází o Aljašku
- ale jsou úspěšní v boji proti Švédsku, Polsku i Turecku
- na konci 18. stol. a po trojím dělení Polska je Rusko evropskou mocností, později světovou mocností
- Napoleon úpadek, poté zisk Finska a Besarábie

Evropské Rusko? SSSR, rozpad

- integrace Kavkazu, Střední Asie i Poamuří, světová moc
- podpora Rakouska proti Uhrám, potlačování vzpour Poláků
- snaží se získat Balkán, což se částečně povede až po druhé světové válce (Varšavská smlouva), nyní deziluze
- získání Mongolska a čínského (bohatého) Mandžuska, válka s Japonskem, zde se ale projeví ruská zaostalost, těžká krize
- krize carského Ruska, využívají ji bolševici–Ruská revoluce
- dezintegrace Ruska po 1. světové válce (Polsko, Pobaltí)
- krátkodobé spojení s nacistickým Německem (Polsko)
- ohrožení, protihitlerovská koalice, rozšíření sféry vlivu
- SSSR vs. USA, Smlouva vs. NATO, RVHP vs. EHS – EU,..

Ukrajina, Bělorusko

- státy pod stálým vlivem Polska (dříve Litvy, Polsko-litevského státu) a Ruska
- Bělorusko dlouhodobá spolupráce s Ruskem, současný prezident Lukašenko považován za posledního diktátora v Evropě, v minulosti součástí Litvy, „vyšší“ geopolitické zájmy
- Ukrajina, snaha o národní obrození v Polsko-litevském státě, Ukrajinci tvořili významnou část Polsko-litevské armády, autonomii nezískali, podobně ani od Ruska
- Polsko uvažovalo o spolupráci s Hitlerem, po deklaraci podpory Ukrajiny ze strany Německa Německo nepřitelem
- Současná Ukrajina je nejednotná, západní Ukrajina je proevropská, propolská (Ukrajinci), východ proruský (Rus.)

Děkuji za pozornost.

Geoinovace